

Gedrag- en pestprotocol

Inleiding

Binnen scholen van Jong Leren is een veilige leeromgeving. Alle medewerkers, ouders en leerlingen dienen zich correct en respectvol tegenover elkaar te gedragen en maken geen onderscheid op huidskleur, ras, religie of afkomst. Pesten en/of grensoverschrijdend gedrag is een probleem dat in alle geledingen van de maatschappij voorkomt. Pesten komt helaas op iedere school voor, ook binnen scholen van Jong Leren. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze scholen serieus willen aanpakken. In het gedrag- en pestprotocol wordt beschreven hoe we omgaan met grensoverschrijdend en/of pest gedrag.

Het omgangsprotocol is opgesteld met als doel:

"Alle kinderen moeten zich op een school van Jong Leren vrij en veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen".

Hoe gaan we om met gedrag op een school van Jong Leren?

1. Op school hebben we duidelijke omgangsregels:
  - Iedereen hoort erbij: ik accepteer de ander, discrimineer niet. Bij een groepsspel mag iedereen meedoen.
  - Pas op je woorden: ik scheld niet en doe niet mee aan het uitlachen en roddelen. Ik gebruik geen schuttingtaal en spreek de ander (leerkrachten, ouders, kinderen) correct aan.
  - Handen thuis: ik blijf van een ander en van de spullen van een ander af.
  - Eerlijkheid duurt het langst: ik blijf altijd eerlijk. Als mij iets wordt gevraagd geef ik eerlijk antwoord.
  - Wees zuinig en netjes: ik verniel niets en ruim alle spullen netjes op. Ik ga zuinig om met alle materialen. Afval gaat in de bakken.
  - Veiligheid eerst: ik speel geen gevaarlijke spelletjes.
  - Laat weten waar je bent: in de pauzes en op de speelplaats.
2. Om de kinderen goed met elkaar te laten omgaan en om pesten te voorkomen zien we het vak `sociaal emotionele ontwikkeling` als vak. Er wordt minimaal een half uur per week aandacht besteed aan sociaal emotionele ontwikkeling. We realiseren ons terdege dat de sociaal emotionele ontwikkeling natuurlijk een continu proces is. We willen de kinderen leren dat ze rekening houden met de eigen belangen en met de belangen van de ander en dat ze hiernaast rekening houden met de waarden en normen die in de samenleving gelden.

Om bovenstaande aan te leren hebben kinderen kennis, vaardigheden en een juiste houding nodig. Wij hebben de methode **Kanjertraining** om dit te realiseren.

De Kanjertraining bestaat uit een serie lessen (met bijbehorende oefeningen) om de sfeer in de klas goed te houden of te verbeteren. De Kanjertraining is opgenomen in de database van het NJi (Nederlands Jeugdinstituut) als effectief volgens goede aanwijzingen bij pestproblematiek en het aanleren van sociale vaardigheden.

Alle leerkrachten van De Brug hebben de cursus van de Kanjertraining gevolgd en hebben een geldige licentie om de Kanjerlessen te geven. Nieuwe leerkrachten worden hierin opgeleid. De Kanjertraining biedt leerkrachten handvatten om kinderen te begeleiden in de sociale omgang met elkaar.

Het doel van de Kanjertraining is om de sfeer in de klas goed te houden of te verbeteren. Kinderen leren om positief over zichzelf én de ander te denken en elkaar aan te spreken op gewenst gedrag. Ze krijgen handvatten die ze kunnen gebruiken in sociale situaties. Om in gesprek te gaan over gedrag bij kinderen maken we bij de Kanjertraining gebruik van petjes met vier verschillende kleuren.

Belangrijk is dat kinderen zich bewust worden van hun eigen gedrag en welk effect dit gedrag kan hebben op de ander. De petten die in iedere groep hangen, zijn hulpmiddelen om op een respectvolle manier over gedrag te kunnen praten. Elke kleur pet staat voor een gedragstype. In de klas benadrukken we dat je geen kleur pet bént, maar dat je je gedráágt als een kleur. Hierdoor wordt duidelijk dat je kunt kiezen voor bepaald gedrag. De zwarte pet staat voor te krachtig en dominant gedrag, rood staat voor te jolig en clownesk gedrag en geel is te angstig en bang. De witte Kanjerpet staat voor betrouwbaarheid. De witte pet zegt: "Ik ben oké, jij bent oké!" Zolang je handelt vanuit vertrouwen en op basis van wederzijds respect zijn verschillen tussen mensen goed en waardevol.

Het is mooi om te zien hoe leerlingen de combinatie weten te maken van de witte pet en hun 'eigen' kleur. Het dominante gedrag van de zwarte pet wordt in combinatie met wit ondernemend gedrag, het clowneske van de rode pet wordt humoristisch en in plaats van te verlegen, heet de gele pet in combinatie met wit bescheiden. Met de Kanjertraining leren kinderen gedrag te herkennen en zichzelf te zijn. Via verhalen en oefeningen ontwikkelen kinderen zich tot echte Kanjers. Je mag best stoer of introvert zijn, maar met respect voor de ander. Kinderen hierin begeleiden is een mooi proces.

Naast het werken aan de sociaal emotionele ontwikkeling van de kinderen door middel van de methode Kanjertraining is er binnen de stichting Jong Leren een gedrag- en pestprotocol opgesteld, deze is te downloaden van de website.

3. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in de groep, aanpak van ruzies etc. komen in de verschillende groepen aan de orde. Ieder jaar starten we met de startweek van de Kanjertraining. We werken aan de hand van verschillende werkvormen aan positieve groepsvorming.
4. Het voorbeeld dat de leerkracht op school geeft (en thuis de ouders) vinden we van groot belang.
5. Indien een leerling over de grens gaat, dit kan verbaal of fysiek zijn, dient de leerling het `Gedragsformulier` in te vullen. De leerkracht bepaalt of de leerling al dan niet over de grens is gegaan. Een concrete maatregel is bij grensoverschrijdend taalgebruik of fysiek gedrag, dat de leerling een pauze binnen moet blijven. In alle gevallen zal er dezelfde dag contact worden opgenomen met betreffende ouders.
6. Op school hebben we aandacht voor cyberpesten. De uitwerking hiervan vindt u verderop in dit protocol.

Samenwerkingsverbandaanpak bij gedrag

Leerkracht heeft zorgen rondom het gedrag van een leerling in de school.

1. Er wordt op school systematisch aandacht besteed aan sociaal-emotionele competenties.
De school heeft een meetinstrument voor sociale competentie/gedrag. De leerling is gescoord op dit meetinstrument. De zorgen kunnen uit de uitslag van het meetinstrument komen of uit situaties in de school.
De leerkracht en de IB-er bespreken intern deze zorgen.
2. De IB-er checkt eerst of in de klas de afspraken uit het onderwijsprofiel op pedagogisch handelen en klassenmanagement worden uitgevoerd zoals beschreven. Dit leidt eventueel tot een plan gericht op de begeleiding en de klassencontext.
3. Als de ondersteuning (ook) vraagt om een individuele aanpak bovenop de reguliere groepsaanpak, worden ouders en leerling samen uitgenodigd voor een gesprek. Daarin worden de zorgen gedeeld, geluisterd naar de reactie van ouders en de vervolgstappen vanuit school doorgenomen. Er wordt een periode afgesproken waarin de leerkracht (en/of Iber) gaat observeren (gedragsmeting uitvoeren).
  - a. Te observeren gedrag. Kort en bondig en zo concreet mogelijk.
  - b. Op welke momenten gaat het niet goed?
  - c. Wat is de frequentie en tijdsduur.
4. Ouders en leerling worden samen uitgenodigd voor het bespreken van de observatie en het samen bedenken van een plan van aanpak (ontwikkelingsperspectief gedrag i.o.).
5. Ontwikkelingsperspectief gedrag.
  - a. Beschrijf het perspectief? Wat is de gewenste situatie en wanneer wil je deze bereikt hebben?
  - b. Beschrijf de tussendoelen en de onderwijsbehoefte
  - c. Beschrijf de ondersteuningsactiviteiten. Hoe zorg je dat dit een succesvol traject wordt? Wat betekenen de geformuleerde doelen en de

- onderwijsbehoefte voor de aanpassing van de omgeving, de tijdsspanne, de beloning en welk gedrag laat de leerkracht zien?
- d. Wat zijn de begeleidingsbehoeftes van de leerkracht?
  - e. Op welk moment wordt het gedrag geïsoleerd van de context voorgedaan (instructie) en samen geoefend (inoefening)?
  - f. Wat kunnen ouders doen om het plan tot een succes te maken? En kunnen zij dat alleen of willen ze daarbij ondersteuning?
  - g. Leg afspraken vast voor tussentijdse evaluaties

Wat is ongewenst of grensoverschrijdend gedrag?

Onder ongewenst of grensoverschrijdend gedrag verstaan we: buitenproportioneel kwetsend en respectloos gedrag naar volwassenen en/of medeleerlingen, het negeren van volwassenen, het niet willen luisteren na diverse waarschuwingen, het moedwillig verpesten van de sfeer in de klas, het negeren van in school geldende waarden en daaruit voortvloeiende normen en soortgelijk gedrag.

Andere voorbeelden van ongewenst gedrag kunnen zijn:

- verbaal geweld
- vloeken of schelden
- bedreigen, zowel verbaal als fysiek
- pesten van kinderen
- handtastelijkheden, zowel jegens leerlingen als leerkrachten
- seksuele uitingen of handelingen met kinderen of leerkrachten.
- discriminatie op huidskleur, ras, religie of afkomst

Hoe gaan we om pestgedrag?

We zien pesten als een probleem van alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers. (hierna genoemd:ouders). De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna de regels worden vastgesteld. Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen. Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak. Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of niet het gewenste resultaat oplevert kan de klachten- of vertrouwenspersoon worden geraadpleegd.

Wat is het verschil tussen plagen en pesten?

Pesten of plagen? Plagen: er is bij plagen sprake van incidenten. Plagen gebeurt vaak spontaan, duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar, er is geen sprake van machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de een, de andere keer plaagt het andere kind. Plagen gebeurt zonder kwade bijbedoelingen. De geplaagde loopt geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat zich te verweren.

Pesten: iemand wordt langdurig getreiterd of is het mikpunt van pesterijen als hij of zij herhaaldelijk en langdurig bloot staat aan negatieve handelingen verricht door een of meerdere personen. Bij pesten is het ene kind sterker en het andere kind zwakker. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Pesten gebeurt niet een keer. Het gepeste kind is steeds weer het slachtoffer. Het sterkere kind, de pester heeft een grotere mond. Andere kinderen kijken tegen hem of haar op. De pester heeft geen

positieve bedoelingen; pijn doen, vernielen of kwetsen. Het gepeste kind voelt zich eenzaam

Signalen van pesten kunnen zijn:

- Zogenaamde 'leuke' opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over de kleding.
- Isoleren en negeren. -Buiten school opwachten
- Slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van de het slachtoffer gaan.
- Bezittingen afpakken of stukmaken.
- Schelden of schreeuwen.

Minder directe signalen kunnen zijn:

- Vaak alleen staan in de pauze of bij de pleinwacht gaan staan.
- Vaak alleen met jongere kinderen spelen.
- Niet naar buiten willen op school.
- Niet meer naar school willen of aangeven zich ziek te voelen.
- Niet (meer) worden uitgenodigd door andere kinderen.
- Andere kinderen reageren negatief op een fout of een idee van het betreffende kind.

Mogelijke oorzaken van pesten:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit.
- Voortdurend in een niet passende rol worden geplaatst.
- Voortdurend met elkaar in competitie gaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

Regels die voor de hele school gelden bij het hanteren van het pestprotocol:

- Als je een leerkracht inschakelt als je pesten signaleert, klik je niet.
- De medeleerling heeft ook de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer op school.
- School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken voor haar eigen grenzen. Bij problemen van pesten zullen de directie en leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en in overleg treden met ouders indien nodig. Samen wordt naar een oplossing gezocht en daar waar nodig actie ondernomen.

**JONG
LEREN**

stichting voor
confessioneel
onderwijs

Hoe gaan we om als er sprake is van ruzie en/of pestgedrag?

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten, gelden de volgende afspraken:

Stap 1: Er eerst zelf (samen) uitkomen.

Stap 2: Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen. Het is knap als hij of zij dat doet.

Stap 3: De leerkracht gaat met beide (of meer) leerlingen praten en probeert samen met de kinderen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen worden ouders op de hoogte gesteld en volgen maatregelen. Deze zijn afhankelijk van de situatie van dat moment. We denken bijvoorbeeld aan het binnenblijven in de pauze, het maken van een schrijfpdracht, een oplossingsgericht gesprek tussen leerkracht en leerling, gericht op gedragsverandering. Indien er voor de leerkracht aanleiding is om de leerling het Gedragsformulier in te laten vullen, vult de leerling deze in en gelden de bijbehorende regels die in de bijlage te vinden zijn.

Stap 4: De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen. Afhankelijk van hoelang de leerling door blijft gaan met zijn/haar gedrag en geen verbetering toont, zal dit bepaalde consequenties inhouden voor de desbetreffende leerling. In het leerling-dossier van gepeste en pester worden aantekeningen gemaakt.

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld, zoals Maatschappelijk werk, Jeugdzorg, projectleider Stichting omgaan met pesten. In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

De vijfsporenaanpak: Door het protocol te volgen ontstaat er een samenwerking tussen leerkracht, pester, gepeste, overige klasgenoten en ouders. Deze vorm van samenwerking wordt de vijfsporenaanpak genoemd.

1. Hulp aan het gepeste kind:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie er wordt gepest. Nagaan hoe de leerling zelf reageert en wat de leerling doet voor, tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie. Bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom de ander pest.
- Nagaan welke andere oplossingen het kind wil.
- Sterke kanten van het kind benadrukken.
- Complimenteren en belonen als het kind zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet over beschermen, waardoor het in een uitzonderingspositie kan geraken.

2. Hulp aan de pester:

- In gesprek(ken) achterhalen wat de reden is van het pestgedrag. (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen etc.).
- Laten inzien wat het effect is van het pesten voor het gepeste kind.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke/leuke kanten de gepeste heeft.
- De pester leren niet meteen negatief/boos te reageren. Leren beheersen, de `stop eerst nadenken` houding of een andere manier van gedrag aanleren.
- Inschakelen hulp zoals: aanbieden van sociale vaardigheidstraining, huisarts, Mediant etc.
- Zoeken naar een sport of club waarbij het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.

3. Hulp aan de zwijgende middengroep:

- Deze groep mobiliseren en het stimuleren van een positieve sfeer in de groep.

4. Hulp aan de leerkracht:

- De hulp bestaat uit het beschikbaar stellen en bespreken van achtergrondinformatie over het verschijnsel pesten, het signaleren van pesten en over een concrete aanpak.

5. Hulp aan de ouders:

- Door ouders te betrekken bij de aanpak van pestgedrag. Dit kan door het geven van adviezen, voorlichting en het geven van achtergrondinformatie.

Adviezen voor ouders van onze school:

1. Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie open en blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt probeert u dan contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door een positieve stimulering kan het zelfrespect toenemen of terugkeren.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of aansluiting bij een clubje

2. Ouders van de pester:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek, elk kind loopt kans een pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaken te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het de anderen aandoet.
- Besteed extra eendacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of het aansluiten bij een clubje.
- Corrigeer ongewenst gedrag en complimenteer positief gedrag.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

3. Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een juiste manier met anderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en complimenteer positief gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld. -Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Maatregelen bij ongewenst of grensoverschrijdend gedrag

Stap 1 - bij ongewenst of grensoverschrijdend gedrag

Time-out voor de rest van de dag of voor de dag daaropvolgend; Het CvB en de ouders/verzorgers worden dezelfde ochtend of middag (telefonisch) op de hoogte gebracht van het voornemen tot een time out. Indien mogelijk komen ouders hun kind direct ophalen. De leerling krijgt werk mee naar huis dat de volgende dag op een afgesproken tijdstip, ondertekend door ouder(s)/verzorger(s) ingeleverd dient te worden.

Er volgt (liefst de volgende dag) een gesprek met ouder(s)/verzorger(s), leerkracht en een directielid.

Na welgemeende excuses van leerling aan de betrokkene(n) en duidelijke afspraken ter voorkoming van herhaling mag de leerling weer de klas in.

Het CvB brengt ouders schriftelijk op de hoogte van de time-out.

Stap 2 - bij ongewenst of grensoverschrijdend gedrag voor de tweede keer in hetzelfde schooljaar

Time-out voor de rest van de dag of voor de dag daaropvolgend; Het CvB en de ouders/verzorgers worden dezelfde ochtend of middag (telefonisch) op de hoogte gebracht. Indien mogelijk komen ouders hun kind direct ophalen. De leerling krijgt werk mee naar huis dat de volgende dag op een afgesproken tijdstip, ondertekend door ouder(s)/verzorger(s) ingeleverd dient te worden.

Er volgt (liefst de volgende dag) een gesprek met ouder(s)/verzorger(s), leerkracht en een directielid.

Na welgemeende excuses van leerling aan de betrokkene(n) en duidelijke afspraken ter voorkoming van herhaling mag de leerling weer de klas in.

Het CvB brengt ouders schriftelijk op de hoogte van de time-out.

Aansluitend verblijft de leerling een week in groep x (groep 3-8). Hij/zij maakt in deze groep het opgegeven werk, speelt buiten met deze groep en heeft ook gelijktijdig met deze groep gymles.

Na een week, waarin de leerling geen grensoverschrijdend gedrag heeft vertoond, biedt hij/zij zijn/haar welgemeende excuses aan aan de betrokkenen (tijdens een gesprek, eventueel in het bijzijn van een directielid) en is hij/zij weer welkom in zijn/haar eigen groep.

Het College van Bestuur brengt de ouders schriftelijk op de hoogte van deze time-out en de daaruit voortvloeiende maatregelen.

Stap 3 – bij het voor de derde maal vertonen van ongewenst of grensoverschrijdend gedrag

De directie neemt contact op met het CvB met het voornemen tot schorsing. (zie protocol schorsing en verwijdering)

Aan de leerling wordt voor een week de toegang tot de school ontzegd (schorsing). Het College van Bestuur brengt ouders schriftelijk op de hoogte van het voornemen tot schorsing. De onderwijsinspectie en de leerplichtambtenaar worden hiervan tevens schriftelijk in kennis gesteld. De leerling krijgt werk mee naar huis. In het team en met het College van Bestuur wordt besproken hoe verder met deze leerling om te gaan (procedure tot verwijderen). Er volgt (diezelfde week) een gesprek met de ouder(s)/verzorger(s), leerkracht en een directielid en een lid van het College van Bestuur.

In dit gesprek zal besproken en geschetst worden welke maatregelen er op korte termijn genomen (dienen te) worden.

Dit stappenplan en de daaruit voortvloeiende maatregelen zullen door de directeur, in het bijzijn van de leerkracht, aan de betrokken leerling en zijn/haar ouders/verzorgers worden medegedeeld.

Informatie: We kunnen niet compleet zijn als we het hebben over het verschaffen van informatie t.a.v. pesten. Mocht u meer informatie willen inwinnen kunnen we u verwijzen naar de volgende websites: www.pestweb.nl, www.onderwijsinspectie.nl, info@stichtingveiligonderwijs.nl, www.gripopdegroep.nl

Dit pestprotocol met aanvullingen, wordt jaarlijks geëvalueerd en mogelijk bijgesteld. Het team en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit protocol.

AANVULLING PESTPROTOCOL: CYBERPESTEN.

Digitaal pesten is een van de verschillende vormen van pesten. Cyberpesten gebeurt vaak buiten school. Vaak gaat het ruziën en pesten door op school. Het gevolg hiervan is dat er een onveilig klimaat ontstaat, kinderen leren hierdoor minder goed. Omdat het cyberpesten een groeiend probleem is vinden we een aanvulling op ons pestprotocol belangrijk. Dit protocol stuurt aan op een integrale aanpak in samenwerking met de ouders.

Er zijn verschillende vormen van cyberpesten. Enkele voorbeelden: anonieme berichten versturen via MSN en SMS, ontoelaatbaar taalgebruik, roddelen, wachtwoorden stelen en misbruiken enz. Omdat men vaak via internet een andere identiteit kan aannemen of anoniem kan blijven kunnen de grenzen van pestgedrag worden verlegd.

Op school is preventief aandacht voor internetgebruik en cyberpesten in het kader van mediawijsheid. De leerkracht maakt het gebruik van internet bespreekbaar in de groep. De voordelen en risico's hiervan worden besproken. In de bovenbouwgroepen is dit in ieder geval aan de orde. Mogelijk is er in de middenbouw aanleiding om dit thema te behandelen. Informatie hierover is te vinden op diverse websites die aan het eind van dit document worden genoemd. De leerkracht in groep 8 besteedt jaarlijks extra aandacht aan internetgebruik en cyberpesten door het lespakket van Kennisnet `Diploma Veilig Internet` aan te bieden. Leerlingen maken ongevraagd geen gebruik van internet op onze school. De leerkracht geeft vooraf toestemming en is op de hoogte. Leerlingen die hun smart Phone meenemen naar school leveren deze voor aanvang van de lessen in en nemen deze aan het einde van de dag weer mee naar huis. De bovenbouwgroepen hebben een vaste verzamelplek voor de smart Phone.

Alle signalen betreffende cyberpesten nemen we serieus. Indien de leerkracht signaleert dat er daadwerkelijk sprake is van cyberpesten volgt deze de volgende stappen.

1. Gesprek met de gepeste leerling en een gesprek met de dader(s)

De leerkracht schat in of afzonderlijke gesprekken óf een driegesprek (leerkracht, dader, slachtoffer)plaats moet vinden. Hierbij worden duidelijke afspraken gemaakt over het vervolg.

Tijdens het gesprek met de leerling is het van belang dat de leerkracht:

- de leerling en de klacht serieus neemt.
- zich probeert in te leven in de leerling.
- geen verwijten maakt, zorgt dat de leerling zich veilig voelt.
- de leerling tipt om de pester te blokkeren of te verwijderen.
- de leerling tipt om de gesprekken uit te printen, zodat er bewijsmateriaal voor handen is.

Tijdens het gesprek met de dader(s) is het van belang dat de leerkracht:

- voldoende doorvraagt
- goed luistert naar het verhaal van de dader(s) en dit serieus neemt.
- wijst op mogelijke gevolgen voor de gepeste leerling
- de dader(s) duidelijk maakt dat deze zich mogelijk schuldig maakt aan een ernstig feit en dat dit in sommige gevallen zelfs strafbaar is.

Soms is het erg lastig een pester op te sporen. Wanneer dit niet bekend is zal getracht moeten worden de dader op te sporen. Een manier zou kunnen zijn dat de belastende informatie en gegevens worden bewaard en vervolgens worden uitgeprint. Ook in gesprekken met leerlingen kunnen aanwijzingen naar voren komen over de dader. Hiernaast is de stijl van het bericht met de eventuele taalfouten een aanwijzing richting de dader.

Het is van belang dat leerkrachten met elkaar oog houden voor het pestgedrag door het thema met enige regelmaat op de agenda terug te laten komen. Verder is het van belang dat als er een (cyber)pest incident zich voordoet op school dit in het team wordt besproken. Er zijn verschillende instanties die school kunnen helpen bij een effectieve antipestaanpak. Kijk hiervoor op www.mijnleerlingonline.nl

2. Gesprek met de ouders*

De leerkracht informeert de ouders van zowel de gepeste leerling als de pester. De leerkracht deelt zo spoedig mogelijk mee wat er speelt. De leerkracht schat in waar deze het eerst mee in gesprek gaat: de leerling of de ouders.

De leerkracht:

- vraagt de ouders, verzorgers naar herkenning van de signalen.
- informeert de ouders over de afspraken die er met de leerling zijn of worden gemaakt.
- informeert de ouders over maatregelen die zij kunnen nemen.
- verwijst de ouders naar informatiebronnen die aan het eind van dit document zijn vermeld.

3. Afronding

De leerkracht houdt de ouders op de hoogte van het vervolg dat op school plaatsvindt. Ook als het pesten is gestopt is dit van belang mee te delen. Hiernaast houdt de leerkracht de directie op de hoogte van de gang van zaken en rapporteert in Parnassys onder `notities` wat er is voorgevallen. Hiermee is de procedure afgerond.

4. Nazorg

Het is van belang dat de leerkracht de leerling goed blijft volgen en mogelijk een herhaling probeert te voorkomen. Met enige regelmaat een gesprekje voeren met zowel de gepeste leerling als de pester is belangrijk. Beiden kunnen behoefte hebben aan aandacht met betrekking op het welzijn en welbevinden op school.

Blijvend pestgedrag

Wanneer het pesten door blijft gaan of terugkeert volgen we onderstaande stappen:

1. Er vindt een gesprek plaats tussen directie, leerkracht en ouders van de pestende leerling. Tijdens dit gesprek worden afspraken gemaakt over de aanpak. De leerkracht maakt een verslag van dit gesprek.
2. Mocht in voorgenoemd gesprek geen overeenstemming worden bereikt, dan neemt de directie een besluit over de vervolgstappen. Hiervan worden ouders en leerkracht binnen een week op de hoogte gesteld.

Meer informatie over cyberpesten: Op het internet is veel informatie te vinden over dit thema. Kijk hiervoor op de volgende sites: www.pestweb.nl www.pestten.net www.stopdigitaalpesten.nl www.mijnleerlingonline.nl

*met ouders bedoelen we ook verzorgers

Bijlage 1

Aanvulling pestprotocol social media protocol medewerkers

Er is gekozen voor deze bijlage, omdat we het van belang vinden dat de medewerkers ook een voorbeeldfunctie vervullen als het gaat om het gebruik van social media.

Social Media zijn niet meer weg te denken in onze maatschappij. Ook niet bij de medewerkers van onze school. (Met medewerkers bedoelen we niet alleen onderwijzend personeel, maar óók de conciërge en de schoonmaaksters). Social Media kunnen een grote bijdrage leveren aan de professionaliteit van het onderwijzend personeel en de kwaliteit van het onderwijs. Uitgangspunt is dat professionals zelf goed weten hoe ze met Social Media om moeten gaan. Het digitale gedrag zal niet afwijken van het real life gedrag binnen de school. Het protocol Social Media voor medewerkers van De Wegwijzer heeft als doel de dialoog over het gebruik ervan op gang te brengen en te houden. Onder Social Media wordt verstaan: Twitter, Facebook, LinkedIn, Youtube en de minder bekende varianten.

Richtlijnen gebruik Social Media:

- De medewerkers van ..... delen kennis en andere waardevolle informatie met elkaar.
- De medewerkers publiceren geen vertrouwelijke informatie op Social Media.
- De medewerkers gaan niet in discussie met een leerling,ouder of met elkaar op Social Media.
- Alle medewerkers van ..... zijn persoonlijk verantwoordelijk voor wat zij publiceren.
- De medewerkers weten dat publicaties op Social Media altijd vindbaar zijn.
- Bij twijfel over publicatie neemt de medewerker altijd contact op met de schoolleider.

Het gedrag van alle medewerkers en stagiaires van de school op Social Media wijkt niet af van het gedrag dat in de school gebruikelijk is.